

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul toată „Libertatea” în edițiile sale „Foia” „Ințelesimă”
constă de plute „Boțirnacl” și broșurile „Spicuri Economice”,
pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi:
numai 6 cor. la an! „Lib.” ca „Foia Int.” și „econom”
9 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foie națională politică.

o o o

Apare LUNIA ȘI JOIA

Inserțiuni:

pag. 30 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La
operare ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

Inserțiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte.

== Manuscriptele nu să dau înapoi. ==

Lupta curge 'nversunată pe toate fronturile!

Biruințe hotărîtoare, încă nu s'au dat.

Intre Germani și Ruși.

S'a început nouă luptă între Germani și Ruși, sus la Suvalki.
Aripa stîngă rusească a fost respinsă de aripa dreaptă germană,
a generalului Hindenburg. Lupte mari urmează.

In Franția

cumplita încăerare tot ține. Germanii se țin bine și au nădejdi de
biruință, dar lupta hotărîtoare încă nu s'a dat. Ea e așteptată zi de zi,
în fiecare cias.

Lupta cu Sîrbii.

Despre lupta cu Sîrbii nu se dau știri mai însemnate noue. Tru-
pele austro-ungare se află aproape toate pe pămînt sîrbesc și si-
lesc pe Sîrbi la lupte noue, cari să fie hotărîtoare.

Noua lor încercare de trecut în Ungaria, respinsă.

In Galitia

armatele noastre, întărite cu ajutoare germane, vor lua ofenziva contra Rușilor. Au frontul spre
Răsărit, răsărind cu centrul pe cetatea tare Przemysl.

Strecurarea Rușilor prin Carpați,

în Ungaria, e aproape de tot respinsă. Numai cei intrați prin pasul dela Körösmező spre Sighe-
tul-Marmației, sunt mai adînc în țară. Trupe însemnate au plecat contra lor spre a-i scoate afară.

Din România știri însemnate despre ținuta Regelui și
a Principelui de Coroană, susținînd neutralitatea Țării.

Lupta din Francia.

Uriașa luptă din Francia ține încă nehotărâtă! Grozavul lanț de baionete încrucișate, se tot împinge în sus și 'n jos, și nu se poate încă rupe. Armele germane au izbînzii parțiale în unele puncte și resping încercările franceze de a încungiura aripa dreaptă germană, — dar biruința hotărîtoare întîrzie încă!

Marele stat major al armatei germane, dă pentru ziua de 2 Octobree următorul raport:

Berlin, 3 Oct. — Aripa stîngă a armatei noastre a zădărnicit încercarea repetită a Francezilor de a ne sparge linia. — Spre miază-zi dela Roye, Francezii au fost scoși din așezările lor.

În centru (la mijloc) starea e neschimbată.

Oștile noastre cari înaintează prin Argonnes, au avut însemnate succese.

Din Toul, Francezii au îndreptat spre răsărit de riul Maas, înverșunate atacuri de noapte asupra noastră, pe cari înse le-am respins făcîndu-le mari pierderi.

*

General englez, căzut.

În luptele de lingă Marne, generalul englez Filday, comandantul artileriei engleze ce s'a dus în războiul din Francia, — a căzut pe cîmpul de luptă.

*

O trupă germană de 37 de ori în foc.

Din Frankfurt se scrie, că o trupă germană ce luptă în Francia, a fost pîn'acum de 37 de ori în foc! Atît de nesfîrșită e acolo războirea și cu atîta vînjoșie trebuie să să țină trupele luptătoare acolo.

*

Atașat francez, căzut.

Renee Francez, fost atașat (trimis din partea armatei) pe lingă ambasadorul francez la Berlin, a căzut pe cîmpul de război în lupta dela 29 Sept.

*

Zburătorii germani, aruncă încă bombe pe Paris

Zilele astea iar s'au ivit mașini germane de zburat asupra Parisului aruncînd bombe. Una a lovit pe un bătrîn ce își ducea un nepoțel în brațe. Bătrî-

nul a fost omorît, copilul rănit greu. — Altă bombă a căzut pe casa fostului ministru Clemenceau, făcîndu-i mari stricăciuni.

*

— Știrile de azi Luni. —

Berlin, 4 Oct. — Pe cîmpul de război din Francia, nu s'au întîmplat azi (în 3 Oct.) nimic mai însemnat. Stările sunt neschimbate.

La hotarele rusești.

Faptul care era așteptat cu mare neastîmpăr de lumea dela noi: ca să sosească ajutoare germane oștilor noastre din Galiția, pentru ca astfel, mîna în mîna, oștile aliate să se avînte odată la măsura cea mare cu Rusia s'a împlinit. Germania a trimis la hotarele rusești armate mari, cari s'au împreunat deja cu armatele austroungare din Galiția și acum împreună vor da lupta cea mare, care va fi, așa se crede, hotărîtoare pentru războiul acesta cu Rusia.

Armatele unite au dus cu ele și nouă încredere armatelor noastre din Galiția, cari pînă aci prea vedeau că au în fața lor un inamic mai numărös. Acum nici asta nu mai e, ajutoarele germane au sporit la dublu numărul oștilor ce vor lua lupta cu Rușii și așa conducerea armatelor vestește, că are deplină încredere în biruința ce o așteaptă.

*

O biruință alui Hindenburg.

— Știre sosită azi, Luni. —

Berlin, 3 Oct. — În lupta dela Răsărit, corpul de armată 3 de Siberia și părți din corpul 22, cari formau aripa stîngă a armatei rusești ce înaintează despre riul Niemen spre Suvalki (unde se află armata generalului Hindenburg), — după lupte crîncene de două zile au suferit înfrîngere la Augustow.

Germanii au prins mai mult ca 2000 de Ruși răniți, rămași pe cîmpul de luptă, apoi multe tunuri și mașini de pușcat.

Știrea aceasta ne descopere că dară acolo sus în Rusia, la

Suvalki (oraș rusesc cuprins de Germani, de oastea generalului Hindenburg), s'a început luptă mare iarăși. Aripa stîngă a Rușilor, a fost, precum se vede, respinsă de aripa dreaptă germană. Că ce-i la mijloc (în centru) și la aripa dreaptă, nu se spune încă. În cel mai apropiat timp, vor sosi și de aci știri însemnate.

*

Cu toată puterea asupra Germanilor!

Krakau, 3 Octobree. — După știri din Petersburg, ministeriul de război rusesc, așa și-ar fi arătat părerea celor din jurul său, că de data asta Rusia va lăsa cam la o parte armata austroungară din Galiția, punînd în fața ei numai mai puțină putere rusască, cît tocmai s'o împedece a înainta prin Galiția spre Lemberg, — iar cu grosul puterilor rusești se va arunca asupra Germaniei!

Arată și această știre, că sunt foarte adevărate păreri, cari prevestesc, că încăierarea ce va urma acum între Rusia, cu Germania și Austroungaria, — va fi foarte înverșunată, grozavă, pe viață și moarte!

Lupta cu Sîrbii.

Năvălirea de nou a Sîrbilor în Ungaria, respinsă.

Zimony, 1 Oct. — Sîrbii, fiind tot mai mult strîmtorați de trupele austro-ungare în Sîrbia, crezînd că vor putea face ceva schimbare în atacul nostru, au încercat o nouă năvălire în țară.

Ca și în rîndul trecut și acum au fost lăsate trupele sîrbești să între prin ținuturile nelocuite și părăsite dela hotar, — din Mitrovița a plecat însă numaidecît puterea armată de lipsă, ca să respingă noua și îndrăzneța încercare a Sîrbilor.

Cînd Sîrbii au ajuns la un loc potrivit pentru noi, din mai multe părți i-am încunjiurat, făcînd pe unii prinsoneri, pe alții omorîndu-i ori înecîndu-i în riul Sava, pînă cînd partea cea mai mare din ei a fugit, trecînd riul napoi pe podul de luntri, spre »inzula țigănească«, și lăsînd

în urmă mare parte din mușia și hrana lor. Pe străzi pretutindenea se găseau unelte de-ale lor și patroane.

Trupele austroungare au găsit pe urma trupelor sîrbești foarte multă pîne și tăbac, toate luate dela noi, ca să le ducă cu ei la Belgrad, unde de bună seamă va fi mare lipsă de pîne și de ale mîncării. Să și poate, ca năvălirile acestea să nu aibă altă țintă, decît de-a cîștiga hrane de pe la noi.

Luptele cu Rușii la poalele Carpaților.

Năvălirea la Uzsok, respinsă.

„Az Est“ primește dela trimisul său următoarea știre:

Csap, 1 oct. Am avut privilegiu a vorbi cu aghiotantul comandantului trimis împotriva Rușilor năvălitori în țară pela pasul Uzsok, care mi-a spus că Rușii aici au fost alungați pînă dincolo de Uzsok.

Lupta ieri s'a sfîrșit. Rușii au fost cam vre-o brigadă și jumătate, avînd vre-o 16 tunuri.

Perderile Rușilor sunt mari.

Rușii au năvălit în țară aici Vineri a fost săptămîna, din spre Sianki. Hotarul unguresc în jurul strîmtorii a fost apărat de un batalion și o companie de glotași, cari după o luptă de dimineața dela 9, pînă seara la 6 ore, au trebuit să se retragă în fața puterii mai mari. E interesant, că cercetașii noștri au fost 160 de voluntari ționiști ukraiini, cari s'au purtat foarte brav, rînindu-se dintre ei vre-o 70.

Ajutoarele sosite ca mîne, au respins pe Ruși.

Acum în tot ținutul, e liniște. Pasul (strîmtoarea) și granița sunt apărate acum de miliția noastră regulată, înzestrată cu numeroase tunuri.

*

Încercări e Rușilor de a străbate în Ungaria

Izgonirea lor la Vereczke.

„Az Est“ primește dela corespondentul său din Szolyva o telegramă cu data 2 Oct. în care îi spune, că Rușii au început a se ivi în părțile orașului Vereczke, Dumineca în 27 Sept. dimineața, și anume 2 regimente de infanterie, ca o mie de Cazaci, mai multe mașini de pușcat și 12 tunuri.

Armata noastră aflătoare în acel punct, a ținut pe loc pe dușman până sara la 6, — așadar o zi întreagă, iar pe înserate s'a retras în așezări mai potrivite de apărare contra dușmanului mult, mai numărös! În retragerea asta a fost ajutată mult de gendarmerie. Trupele noastre au părăsit comuna Alšovereczke, așezându-se pe munți mai înalți, unde să aștepte întăriri de trupe, cu ajutorul cărora să poată respinge pe cutezătorii dușmani.

Și la Uzsok a fost așa, că armatele noastre au lăsat pe Ruși să vină pân' la Csontos, unde drumul să îngustă foarte și trece printre munți înalți. Aci apoi i-au apucat și i-au nimicit pe Rușii cari erau mult mai număröși.

Oștile noastre de ajutoare au mers dela Huszt, Muncaci și Városnámény și în prejma orașelului Vereczke au ținut calea inamicului, i-au încungiuat pe Ruși, mare parte din ei au fost nimiciți, iar pe ceilalți i-au respins peste hotar.

Așa încercarea Rușilor la Vereczke s'a sfirșit cu pierderea lor. Lumea e deja liniștită. Deregătorii la locul lor.

MAI NOU

Rușii au încercat, precum se știe, să se furișeze în Ungaria prin 3-4 locuri prin pasuri (strîmtori) de-ale Carpaților, venind din Galiția. Ei au fost însă izgoniți din cele mai multe locuri, din pasul dela Körösmezö, spre Sighetul Marmației (Maramaros-sziget), încă nu. Dar s'au luat măsuri a fi alungați napoi și de aci. Iaca ce spune telegrama oficială despre acest lucru:

Budapesta, 4 oct. — (știre oficială) Singurele trupe rusești cari se află încă în Ungaria, sunt cele cari au năvălit în țară pela Körösmezö. Acestea și azi au stat în față cu trupele noastre mici de apărare dela hotar. Fiindcă pe linia aceasta, care e cea mai îndepărtată, trupele de întărire plecate la drum, numai acum sosesc, trupele noastre de apărare au trebuit să se tragă napoi pân' la Hosszmezö, unde, dimpreună parte cu trupele sosite, parte cu cele ce se

apropie, vor pune capăt și acestor întimplări trecătoare.

Deoarece trupele noastre s'au retras la Hosszmezö, a trebuit deocamdată să golum de locuitori orașul Sighetul-Marmației, și întreagă administrația comitatului să treacă la Huszt, până atunci, până când, după retragerea Rușilor, iarăși va putea merge la Sighet (Maramaros-Sziget).

În celelalte strîmtori din Carpați, trupele noastre înaintează învingătoare.

În jurul Lembergului.

Un Bobrinski
governor al Galiției.

Cetitorilor noștri le e cunoscut acest nume: Bobrinski. În procesul politic făcut Rutenilor din Ungaria de miază-noapte, ca și celor din Galiția, s'a vorbit mult de contele Bobrinski, un bărbat fruntaș rus, care e conducătorul unui mare partid național rusec, care a ținut legături și cu Rușii (Rutenii) de pe la noi, năzuindu-se a-i face pretini mișcării rusești, ce țintește a uni odată pe toți Rușii sub schiptrul Țarului. E adevărat că Bobrinski un ațîțător al Rutenilor din Austria și Ungaria, contra țării lor.

Acum vine știrea, că guvernul dela Petersburg, în credința că Galiția va sta timp mai îndelungat sub mâna lor, a Rușilor, a numit guvernul (mai mare conducător) peste Galiția, pe fratele contelui Bobrinski, pe George Bobrinski.

Noul guvernor a dat poruncă să se iee îndată 16 obstateci (bărbați de frunte, drept chezeșie din partea locuitorilor), și anume câte 4 din locuitorii fiecărui neam al orașului Lemberg. Obstatecii și-au dat cuvîntul lor de onoare, că nu vor părăsi orașul. Pe acest cuvînt au fost lăsați liberi în oraș. La caz însă, că locuitorii ar face vreun rău guvernului sau oamenilor din jurul lui ori armatei rusești, — obstatecii vor fi prinși și vor cădea jertfă pentru răul făcut noii stăpîniri.

Metropolit rus, în Galiția.

Ziarul rusec „Novoie Vremja” vestește, că metropolitul rus Eulogius din Sitomir, la îndrumarea marilor sei, a plecat la Lemberg (în Galiția), — pentru a îngriji de trebuințele sufletești ale locuitorilor ortodoxi din acea țară. Tot în Galiția a fost trimis și episcopul rus Volhinia.

E cam pripită măsura aceasta a conducerii bisericii rusești, care prea se încrede, că ea va sta mult în Galiția, încît să aibă rost a și așeza aci un episcop și un metropolit.

*

Foaie oficială rusească
în Lemberg.

Cracovia, 1 Oct. — Începînd cu 1 Octomvrie, în Lemberg se tipărește o foaie oficială, scrisă în limba rusească, care poartă titlul: »Vojennoje Slovo« (Cuvîntul Războiului).

După cum scriu foile rusești, deputatul din Reichsrathul (dieta) austriac Breiter, e în Lemberg și e comandantul trupelor de pază voluntare de acolo.

Șine largi, în Galiția

și alte rîndueli a stăpînirii rusești la Lemberg și aiurea.

Guvernul rusec, pînă du-se că mai rămîne în Galiția, — a luat măsuri, ca trenurile să fie puse în slujba țării, după chipul trenurilor rusești. Se știe cum sunt trenurile rusești: locul între șinele lor, e mai larg ca între ale noastre, cam cu o palmă, așa că trenurile noastre, nu pot merge pe șinele largi rusești, căci cad între acelea.

Astatocmai pentru vremuri de războiu, ca, de va fi să întri cu armatele în țara lor, să nu poți folosi trenul lor, că are șine mai largi. Ei însă, pot folosi ale ale noastre, căci osiile lor sunt așa întocmite, ca să se poată împinge pe ele roțile mai în lăuntru, cît să încapă pe șinele noastre mai strîmte.

În Galiția Rușii nu se mulțumesc a folosi șinele austriece strîmțîndu-si roțile sub vagoane, ci au lărgit șinele austriece, așa ca pe cele rusești, pentru a putea veni cu trenurile din Rusia, fără nici o pedecă prin toată Galiția pînă unde au cupris'o.

În toate gările (stațiile) slujba o fac deja slujbași de tren aduși din Rusia. Numele gărilor l'au schimbat pe rusește.

Poliția în Lemberg, o fac polițiști și gendarmi ruși.

În oraș (în Lemberg altfel e liniște. Doar că cîteva prăvălii (bolte) nemțești, au fost închise.

Vinderea de beuturi spirituoase e oprită în oraș.

Funcționarii (slujbași) orașului au fost lăsați toți la locul lor, dîndu-li-se urcare de plală, ca să slujească și mai departe.

Pe uliți nu e iertat a se vorbi decît rusește și polonește (nemțește nu), — pentru ca poliția să poată controla ce se vorbește.

Gazetele polone ies toate mai departe, afară de una.

Regele Carol

despre ținuta României.

O foaie din Brăila, reîmprospătează vorbirea pe care a ținut-o Regele Carol, în conziliul de Coroană, care a avut loc la începutul acestui războiu și în care s'a hotărît neutralitatea României.

Regele Carol a zis:

De aproape jumătate de secol am pășit pe pămîntul acestei țări. Credeți-mi, în acest timp mi am însușit toate interesele și trebuințele acestui popor peste care domnesc.

... Convingerea mea pînă trăesc e nealterabilă, căci e întemeiată pe mărturiile istoriei, iar istoria nu se modifică de pe o zi pe alta. Și aceea convingere e, că marile interese și viitorul țării cer, ca să urmărim politica bunei amicitii cu puterile centrale. Căci e fapt, că, pe cînd puterile germane au interes a ne ajuta, ca prin asta să le fim stîlpul tare de apărare contra învîdării slave tot mai amenințătoare, pe atunci Rusia, care își urmează cu îndărătnicie idealul ei, ca odată tot Răsăritul, cu Constantinopolul, să le atragă sub stăpînirea sa, — poate privi numai cu ochi contrari dezvoltarea noastră.

Admit că pretenția celor 2 puteri centrale nu provine din sentiment, ci o cer interese ușor de înțele. Pe cînd Rusia maschează o amicitie falsă, politica ei e în contrarietate vădită cu interesele țării noastre.

Rusia are în aceste momente nevoie de spriginul nostru. Oferte n'a făcut. Dar poate va face. Dar numai pentru cazul că va ieși biruitoare. Dar ce o fi de a fi contrarul? Vănim în dușmănie cu Germanii și Austro-ungaria și totuși pe Rusia n'o vom putea abate dela gîndul, ca pentru a ajunge la Constantinopol trebuie să nimicească independența statului nostru. Noi stînd între două puteri ce se luptă pentru preponderanță în Balcani, nu vom cîștiga în veci pretenția Rusiei și suntem în primejdie a perde și pe a Germaniei. Declar că sunt hotărît contra acestei politici aventuroase, căci noi, de vom ajuta a dărăburi pe Austro-ungaria, cu asta ne pregătăm și sfirșitul nostru...

Fiindcă era vorbă acum de un nou conziliu de Coroană în România, foile aduc aminte de cuvîntul Regelui Carol din întiul conziliu, ținut la începutul războiului.

Acum aflăm că conziliul nu se mai ține. Hotărîrea veche de neutralitate e susținută prin asta.

In Belgia

lupta mare pentru Antwerpen, orașul în care s'a retras familia regală și guvernul, — s'a început. Antwerpen-ul e încungiuat de forturi (cetăți) numeroase.

Germanii au cuprins încă două orașe din partea despre Franca a Belgiei, anume Mons și Tournai, cari erau încă necucerite. Iar cu alte trupe s'au îndreptat spre forturile Antwerpen-ului, pe cari le bombardează din greu. Telegrama din 3 Oct. spune despre asta:

»Forturile Wavre, St. Catherine și Dorpwelt cu locul dintre ele, le-am luat ieri d. a. la orele 5 cu asalt. Fortul (cetățuia) Wadhem, e împresurată. Iar fortul Fermonde dela Miază-zi, fort însemnat, e în mâinile noastre (a Germanilor)«.

În felul acesta se prevede, că nici Antwerpen-ul nu se va putea împotrivi multă vreme, și va cădea în mâinile Germanilor.

*

— Știrile de azi, Luni. —

Berlin, 4 Oct. — În atacurile asupra Antwerpen-ului au căzut și redutele (întăriturile) Lierre, Wachem și Königshock, din brîul din afară de întărituri. Spărtura asta făcută în rîndul din afară al întăriturilor, ne face acum cu puțință (Germanilor) atacarea brîului mai din lăuntru de întărituri și a orașului.

Un general german

laudînd buna purtare a Francezilor cu prinsonerii și răniții germani.

»Az Est« dela 28 Sept. aduce următoarea știre:

Berlin, 27 Sept. — Ziarul „Daily Mail“ primește următoarea dare de seamă despre luptele din urmă date în ținutul Champagne, (din Franca):

Generalul german Plettenberg, a cerut dela orașul francez Epernay (pe care îl cuprinseseră în înaintarea lor la început prin Franca), o pedeapsă de războiu de 140.000 marce (cam 150.000 coroane), — și primarul orașului fran-

cez a și plătit suma asta pînă într'un bănuț la mîna generalului german.

Nainte de a se trage înapoi armatele germane (cînd s'a început retragerea din fața armatelor franceze), generalul Plettenberg a pōtit la sine pe primarul orașului, și i-a dat napoi toată suma de bani, zicîndu-i:

— Această pedeapsă de războiu primește-o înapoi. Căci răniții noștri (germani) sunt aici în Epernay, așa de frumos și cu inimă îngrijită, încît sunt mișcat de aceasta, și nu-mi trebuie dela acest oraș despăgubire de războiu«...

Iarăși vin zilele săgeților?

Le uitase lumea. Doar săgeata se folosise ca armă înainte de pușca cu cremene. Cînd ai avut pușca cu cremene, îți băteai joc de săgeată, ca de o jucărie, care iaca împunge, dar nu trece prin doi oameni dup'olaltă, ca glonțul din pușcă, după-ce l'a izbit praful aprins de schintea născută din ciocnirea cremenei cu amnarul! Veniră apoi celelalte puști tot mai ale naibii, pînă ajunserăm la cele mai noua gloanțe, la cele rusești, ascuțite și cruțătoare.

Acum vedem prin foi știri, cari ne arată: că — iară ne întoarcem la săgeată, la acest »glonte« de mult uitat!...

Da, cetisem într'o zi, că niște soldați germani peste cari trecuseră în zbor cîteva mașini franceze, — s'au trezit împunși de săgeți, în brațe, în coaste, în pulpa piciorului, în spate, ba unu, izbit de o săgeată în cap, a și murit!

Erau săgeți azvîrlite asupra lor de pe mașinile de zburat franceze!

Iaca istoria acestui lucru:

Un francez a iscodit o nouă armă „mică: săgeata zburătorilor.

Un regiment german, se află în pauză (odihnă) pe cîmpul de luptă. Pe de-asupra lui treceau

doi zburători francezi la înălțime de 1200—1500 metri.

Deodată mai mulți soldați scoaseră țipete! Ei au fost împunși, de săgeți mici de metal, și întii nu s'a știut de unde vin asupra lor? Apoi s'a aflat: aceste săgeți erau împușcate din aeroplane (mașinile de zburat). Vre-o 15 soldați au fost nimeriți. Răniții, în chip norocos nu s'au ales cu prea grele rane. Numai unul care a fost nimerit în cap, a murit.

Săgeata cea de lume nouă, este făcută din oțel, are grosimea aproape cît a unui glonț de pușcă, înspre vîrf este ascuțită ca un ac. Dacă este aruncată dela 1500 metri, ea are, cînd ajunge la pămînt, o iuțeală de 170 metri pe secundă, așadar cade foarte îndesat! Așa că este îndestulitoare pentru a străbate prin corpul omenesc.

Cite săgeți poate duce un aeroplan? De obicei zburătorul ia cu sine un singur călător, rar doi sau trei. Așadar greutatea pe care o supoartă un aeroplan, este de 70—210 kilograme. Un aeroplan care e azi primit în armată, poate fi încărcat cu 4375 de săgeți, uneori cu dublul ori triplul acestui număr.

Un ziar german vorbind despre iscodirea aceasta franceză zice „Invenția Francezilor este pentru patria lor mai primejdioasă decît sabia cu două tăișuri. Pentrucă Germanii au flotă aieriană (mașini de sburat prin aer) care pot duce mai mari greutateți, decît cea franceză, și vor veni încurînd să pricinuiască cu astfel de săgeți, mare pagubă în rîndurile Francezilor. Zburătorii francezi, ori cît de mîndri ar fi de descoperirea lor, își pot zice, că mai bine ar fi făcut să nu fi descoperit săgeata, pentru-că invenția lor aduce trupelor franceze un folos numai de o jumătate de oră mai nainte ca Germanilor ..

Acum, dupăce Germanii au văzut cum este făcută, de bună seamă au telegrafat fabricelor lor ca să pregătească cîteva milioane de săgeți pentru zburătorii lor. Acestea pot fi cu mai multă ușurință duse în luptă. Din noua descoperire, însă, reese însemnătatea flotelor aeriene mari, pentru armate!...

E vădit din rîndurile astea,

că să săgeata franceză are un rost însemnat în războiu. Căci deși tot săgeată, ca și în vechime, de dată este venirea săgeții de nou în modă, se face între împregiurări nouă și cu meniri nouă.

Propunerile Rusiei privitoare la prinsonerii de războiu.

Deși în stare de războiu, țările războite mai stau unele cu altele de vorbă asupra unor anumite lucruri, cari nu privesc în felul seu războiul, ci sunt mai mult pași de ușurare a sorții unor și altor din cetățenii statelor războite, ajunși pe urma războiului, în stări prea grele pentru ei. A le ușura soartea amară, e datoria statelor cari au deschis războiul, pe urma căruia au atîta de suferit cetățenii lor, cei pînă atunci atîta de pacinici...

Un pas de acest fel, l'a făcut zilele astea Rusia. Căci Rusia are mulți oameni de ai sei, soldați ca și civili, prinsoneri în austro-ungaria, — precum avem și noi prinsonerii noștri în Rusia.

Din Viena se vestește cu data de 28 Sept. — că Rusia a făcut la Viena propunerea, pe care după toa'e chibzuelile, au s'o primească și Vienezii, și anume:

1. Cancelăria cari ține în samă pe prinsonerii de războiu, la Petersburg, ca și cea dela Viena, — să se pună una cu alta în legătură telegrafică.

(La Viena se ține samă de prinsonerii ruși, aflători în Austro-ungaria, prinși de armatele noastre, în Petersburg să ține samă de cei căzuți în prinsoare dela noi la Ruși. Aceste cancelării azi nu-s în atingere una cu alta, deși sărmanii noștri prinși în Rusia, ar vrea poate să trimită cîte-o știre ceva acasă, și nu pot, — tot așa prinsonerii ruși dela noi, față de cei de acasă ai lor. A le face iar asta cu puțință, e un lucru bun pentru toți prinsonerii, ori dela ei, ori dela noi).

2. Doctorii ruși prinși la noi să fie folosiți în întia linie la îngrijirea bolnavilor și răniților ruși, și întors, cei austro-ungari la răniții și bolnavii noștri prinși acolo.

(O propunere cuminte și asta. Căci medicul meu, tot mai cu inimă va îngriji de bietul meu

rănit, ori bolnav căzut în prinsoare, decît cel strein!)

3 Din Rusia să se poată trimite de-a dreptul, bani celor prinși în Austro-ungaria. Tot așa va îngădui și guvernul rusec a se trimite bani prinsonerilor nostri aflători acolo.

4. Să se dea voie, ca acei prinsoneri ruși, aduși în Austro-ungaria, cari au fost prinși nu ca soldați, ci ca cetățeni simpli, — să se poată întoarce acasă, dacă sunt trecuți de 40 de ani.

Ziarele din Pesta spun, că aceste propuneri ale Rusiei, vor fi, după toate semnele, primite. Precum bine ar și fi. Că-s tare de folos săracilor căzuți în prinsoare.

Regele Angliei a plecat la — vînat.

Că ce bătaie mare de cap îi face regelui Angliei marele războiu de acum, în care și țara lui ia parte, ne arată o știre sosită din Londra, care spune că regele Angliei a plecat pe timp mai îndelungat la vînat, în jurul Richmondului, părăsind palatul său în dimineața de 1 Oct.

Ce ție singele rece al Englezului.

Se spune că, vînatul lui va fi trimes soldaților răniți în războiu.

Lungirea moratoriului.

Foaia oficioasă publică ordinațiunea ministerială Nr. 7205/1914, în înțelesul căreia moratoriul e lungit până la 30 Noemvrie n. 1914.

Ordinațiunea nouă cuprinde în sine amîndouă ordinațiunile de moratoriu de mai înainte, publicînd sub un paragraf deosebit, schimbările făcute, precum și rînduirile nouă de acum.

Amănunte în n-rul viitor.

Din prinsoare rusească.

— Scrisoarea unui soldat ungar. —

Cetim în »Az Est« (24 Septemvrie):

Acum cîteva zile, dela un soldat maghiar, care a luat parte la luptele din Rusia (aripa generalului Dankl), a sosit la Budapesta o corespondență la soția sa, în care îi spune:

„Iubita mea soție. În 28 August am fost rănit la piciorul stîng, la fluer. Osul e pestrecut de glonț, dar nu e primejdios. Ca rănit, sunt prinsoner în Rusia, de unde numai după războiu mă vor slobozi acasă. Aici se poartă bine cu noi. Adresă nu se dă. Și corespondența asta merge întii în America și de acolo îți vine.

»De-ar da numai Dzeu să o capeți sănătoasă. Al tău cu bine: Carol Pluhany«.

Iar peste cîtva timp ai sosit și o scrisoare închisă, pe care nu era nici un timbru (marcă postală), ci numai pecetea unei poste rusești. Aceea sună așa:

„Moscu, în Rusia, 7 Sept. 1914. Draga mea soție Iulișcă Eu, rănit la fluerul piciorului, pot deja umbla pe el. Dacă se gată războiul, ne trimet acasă. Ai grijă de toate celea. Eu nu am nici o supărare, Rușii se poartă de tot bine cu noi. Mîncăm, bem, dormim. De răspuns nu mi răspunde, că nu poți. După ce voiu fi și mai bine, mă trimiți și de aici mai departe. Lucru de căpetenie, să știi că trăesc... Pluhar Carol«...

Aceste scrisori pot liniști pe mulți și de-ai nostri, cari vor fi aflat că oarecine din ai lor a căzut prins la Muscani. Le va ajuta Dzeu să vie acasă cu bine. Rușii nu le fac nici un rău. Răul poate ajunge pe om pe cîmpul de luptă, dar după ce a căzut, ca rănit, el e cinstit în Rusia ca și Rusul la noi, ca oștean al patriei sale.

Știri din Galiția.

Ruși se arangează în Lemberg, ca și cum ar fi să le rămîie lor... Trenurile merg în jur regulat. Ofițeri ruși pe corso-uri în Lemberg..

„Aradi Közlöny“ scrie:

În Arad petrece de cîteva zile un domn, care înainte cu o săptămînă, așadar după „ocu-

parea din partea Rușilor“, a umblat prin Lemberg. El ne-a spus printre altele:

...Am fost trimis de fabrica la care sunt funcționar, la Lemberg. Pân' la Striji, am mers cu tren regulat austriac, de aci încolo încă am putut merge, deja în 15 Septembrie, cu tren regulat la Lemberg.

Nicăiri pe drum nu am fost oprit, nu mi s'au cerut hirtii, scrisori.

Călătoreau cu mine foarte mulți încă, mai ales de aceia, cari fugiseră din Lemberg, dar acum, auzind că în oraș domnește cea mai deplină ordine (rînduială) și liniște, se întorc mereu acasă.

În stație funcționează și deregători austriaci (cari au primit slujbă și sub noua stăpînire vremelnică) cărora le-am spus că voiu să stau în oraș 48 ciasuri.

Mi-am luat apoi trăsura și am mers la hotel „Metropol“. În toată călătoria mea, acum văzui întii soldați ruși: Ofițeri cari se plimbau pe uliți!

Încolo, asupra orașului nici o urmă a cuceririi streine. Orașul n'a fost bombardat (bătut cu tunurile); nici o zidire n'a suferit nici o stricăciune! Prăvăliile cele mai multe sunt deschise (numai a fricoșilor cari au fugit, sunt închise).

În hotele, în cafenele, viața obicinuită, — ba în unele privințe încă mai viuă ca în trecut, căci ofițerii ruși au făcut învîrtire mare hotelelor.

— Isprăvindu-mi treburile, sara m'am plimbat pe străzile orașului. Corso-ul (locul de plimbare a lumii alese), gema de lume care se plimba în sus și 'n jos; nu lipseau cocoanele cu hainele elegante, ba nici ofițerii nu lipseau, doar că de data asta ei erau — ofițeri ruși greoi.

— Nu multă miliție poate fi în Lemberg și cetățenii n'au de îndurat nici o neplăcere din partea lor.

Și așa mai departe, scrie că s'a așezat viața aproape regulată în oraș, — doar că sub paza militară rusească până un'altă. Și tot așa încolo în Galiția până unde e cuprinsă de Ruși, și în Bucovina.

Spionagiul rusec.

Povestirile unui ofițer venit de pe cîmpul de războiu.

Cetim în „Aradi Közlöny“ (29 Sept):

Un ofițer de honvezi întors acasă ne povestește următoarele:

— Eram de 4 zile și 4 nopți în lucru. Luptă de tunuri, apoi retragerea inamicului, până ce a căpătat întăriri. Atac de baionetă, iarăși urmărire, și tot așa, până eram ca la 30 kilometri sub Lublin.

Avînd să cercetăm un cîmp de lîngă un sat, am pus feciorii rînd, pe cîțiva metri unul de altul, ca un lanț viu, și așa am cercetat locul. Dela o vreme ne-am oprit să odîhnim. Șirul meu de feciori era nainte. De-odată un căprar, ce se pusese și el jos, îmi face semn cu mâna să merg de grabă pân'acolo, că are nu știu ce să mi arate!

Mă duc. Îmi șoptește că, uite, cum s'a pus jos, i s'a părut că aude ceva șoapte pe aproape, dar ființă omenească ca 'n palmă!

Cînd se ridică sus, nu mai aude nimic, dar cînd se pune jos pe pămînt, iar aude șoaptele! Nu-i lucru curat. E ceva făcătura, fermecătura pe aci!

M'am pus pe pămînt și am simțit și eu fermecătura. Mi-am alipit urechea de pămînt, și atunci numai ce aud destul de curat:

— Hallo! Hallo Lublin! apoi ceva injurătură rusească și iară „Hallo Lublin!“

A! Știu! mi-am zis. E telefon pe sub pămînt!

Așa a fost. Căufind bine împrejur, iaca vedem mai înainte așa ca un mușuroiu mare, ca o căpiță de tulei răsturnată. Merg, dau tuleii la o parte, iaca o deschizătură în pămînt, o ușă mică, ca de pivniță mai mică. Pun 3 feciori cu baioneta spre ușa tainică, apoi izbesc odată 'n ea! Se deschide și 3 fețe speriate de țărani ruși, se uită uimite la noi!

I'am luat de scurt și am aflat că cine mi-s: erau trei ofițeri ruși, în haine de țărani, (ca să nu bată la ochi cînd vor umbla pe cîmp), iar pe sub pămînt aveau telefon secret (tainic, ascuns), pe care îl conduseseră în această scobitură de pivniță, în care în zile de pace se vede că își adunau grumpene ori alte roade de pe cîmp.

Fiindcă armata lor să retrăsese spre Lublin, își lăsase pe aci un telefon ascuns, prin care să de de știre comandai lor la Lublin, că noi pe unde înaintăm, cit de mulți suntem și ce facem?!

Așa s de afurisiți Rușii în spionarea inamicului.

„Foaia Interesantă“ de pe 1913
o avem legată în volum! Celor ce au fost trimis bani pentru ea — li-s'a trimis tuturora! — Prețui 1 cor. 40 fil. franco! — Tot așa volumele de pe anii de mai înainte!

Nou!

Dela 1 Octobrie până la Anul-Nou

— așadar 3 luni de zile —

dăm »LIBERTATEA« cu următorul preț:

Numărul de Joia, cu „Foaia Interesantă“ împreună, cu **1 cor. 20 fil.**

Numărul de Luni, dela 1 Oct. până la Anul-nou, iar cu **1 cor. 20 fil.**

Cel-ce dară, neavînd foile noastre, voește a întra ca abonat (nainte plătit) nou, să trimită **cor. 240** și va primi foile de acum până la Anul-nou tot **de 2-ori pe săptămână!**

— Rugăm cetiți această vestire și altor cetitori din sat, cari nu au azi aceste foi!

Mapa Europei românească,

Harta cea frumoasă în colori, din care „Librăria“ de aici a vîndut cite a putut primi la început, — nu se mai află de vînzare.

„Librăria Dr. Bornemisa“ a tras de pe ea clișeu și a tipărit-o în o singură culoare, aproape tot așa mare ca cea originală, — și o vinde în forma asta cu numai 30 fil. și 5 fil. de porto (de tot 35 fil.)

E destul de bună pentru a vedea așezarea țărilor europene în războiu.

Cereți o, trimișind banii înainte, la „Librăria Dr. Bornemisa“ Orăștie, Szászváros.

Pentru bolnavi.

Institutul diagnostic al doctorului Cozmuța, (aflător în Budapesta VIII. Mária u. 30, la imediata apropiere de clinica centrală. Casă privată cu grădină. Telefon urban: József 42-08), — e unicul institut în Ungaria, care se ocupă exclusiv cu constatarea diferitelor morburii mai grele și complicate ca: boale interne, de rinichi, de nervi, de piept, de piele, venerice, boale femeiești și de copii, etc. Institutul, pe lângă instalațiile și laboratoarele medicale, mai are și zece camere mobilate, pentru pacienți, **deci foarte acomodat pentru publicul din provincă.**

Pentru boale de piept și venerice, institutul are secții separate.

Deslușiri și amănunte dă cu plăcere direbțiunea institutului

(1353) 22—

Pentru recruți!

Recruții cari voesc să se pregătească pentru armată înainte ca, să le fie mai ușor serviciul, să comande dela „Librăria Națională“ S. Bornemisa, Orăștie, cartea cea mai de lipsă la miliție, așa numita

„VORSCHULE“

sau Școala pregătitoare pentru pușcat. Cartea aceasta e foarte folositoare pentru fiecare soldat și are de ea neapărată lipsă fiecare sarge pentru instruirea soldaților.

Prețul: 45 fileri franco.

Două volume noue

„Alte vremi“, schițe și nuvele de George Stoica, volum mare, de 19 coale tipar, cuprinzînd 17

bucăți literare, scrise în o limbă îngrijită și tractînd subiecte alese, a căror cetire e o plăcere. Prețul 2 cor. și 10 fil. de porto.

„Floarea Betuliei“ este numele unui roman descriind lucruri și stări din străvechile vremuri biblice, din timpurile asiro-babiloniene. E un roman foarte frumos, scris de un talentat romancier ungar Stefan Lazar, tradus în românește de dl Al. Ciura, prof. și scriitor. Blaj. Din ungurește în românește se traduce foarte puțin, pentru neplăcerea ce o simte publicul cetitor român față de ce e unguresc, — acest roman a fost însă aflat de distinsul scriitor Al. Ciura, așa de bine scris și cu povestire din străvechile vremi biblice, încît l'a aflat cu totul vrednic a-l traduce și în românește. „Librăria Națională“ l'a scos în volum. E de 14 coale tipar, și să vinde cu cor. 1'80.

Il recomandăm cu căldură iubitorilor de romane.

Foarte frumoasă

e icoana națională:

„Intrarea lui Mihai-Viteazul în Alba-Iulia“

pusă în vînzare de Librăria Națională din Orăștie. E icoană mare, de 60 cm lată, 45 cm. naltă, lucrată în colori arătînd pe Mihai cum vine calare încungiuurat de generalii sei, și întrînc prin poarta de sus a cetății, unde-iese în cale Episcopul catolic și mării cetății de-l primesc închinîndu-i-se. Clipă mareață, doar cea mai mareață în istoria neamului nostru!

Prețul icoanei e: 2 cor. 50 fil. trimisă franco, sau 2.75 franco-recomandat (cînd ești sigur că nu ți se perde pe post). Cel ce ia 10 de-o dată, le capătă cu 21 cor. franco!

Tot așa de frumos și mare, și tot cu același preț să capătă dela aceeași Librărie: Chipul eroilor dela 1784:

Horia, Cloșca și Crișan!

Cumpărați-le cu toții și n'o să vă rău pară de banii dați pentru ele!

„Țiganul la vînat“, vesela comedie scrisă în versuri de istețul scriitor popular dl Emanuil Suci, învățator în Măgărei, a ieșit de sub tipar în ediție nouă, la Tipografia foii „Libertatea“ din Orăștie. — La urmă e adausă și reușita anecdotă „Arde în țigănie!“, scrisă asemenea în versuri.

A ieșit o broșură de 40 pagini, tipărită frumos, și se vinde pentru prețul de 40 fileri, — dînd nu numai o cetire plăcută, dar cea dintii putînd fi și jucată ca teatru, foarte potrivît mai ales la sate.

Se află de vînzare la „Librăria S. Bornemisa“ în Orăștie. Cu posta cu tot 45 fil. cîrticica.

8 cărți mari

cu: numai 9 cor.

„FOAIA INTERESANTĂ“ pe anii

1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912 și 1913,

legată în volume întregi (cărți de sine). Fiecare an dă o carte de 200 fețe și mai mult cu sute de clișuri, sute de poezii, nuvele, schițe poezii populare, glume și altele. — plăcute, ușoare de înțeles pentru ori-ce om din popor.

Ori-care din aceste volume, (fie care cuprinzînd „Foaia Interesantă“ de pe cite un an), — legat în table moi, să vînd singuratece, ori 2—3 sau toate la un loc.

— Prețul cite unei cărți (volum de sine e 1 cor 40 fileri, trimisă acasă franco (posta plătită).

2 volume (ori-care) să trimiș în pachet de postă franco-recomandat, pentru 2 cor. 80 fileri.

3 volume (ori-care) să trimiș în pachet franco-recomandat pentru numai 4 cor.

4 volume (ori-care) să trimiș franco-recomandat pentru 5 cor.

— Toate 8 volumele să trimiș pentru numai 9 coroane!

— Pentru America și România fiecare volum costă 2 coroane.

— Fără bani nu să trimiș nimănu, nici cu rambursă. Trimiteți banii înainte.

Să pot căpăta dela Administrația „Libertatea“ din Orăștie, sau dela „Librăria Națională“ de aici.

10 vagoane de curechiu

am de vînzare. — Mai departe 2 vagoane otavă și 4 de fin.

Pentru Octobrie pot lifera și 4—500 ferii rachiu de prune.

Gara Piski.

A se adresa la:

Androne Faur,

(428) 2—2

Opiski, posta Piski.

Moșie de arîndat.

Pe hotarul orașului Alba-Iulia și pe hotarul unor comune din jur, se dă în parte sau în arîndă din o moșie mai mare, părțile de felurite măsuri (1—2—3—5—10 iugăre) pe anul economic ce vine Cei ce doșă se înștînzeze pînă în 10 Octombrie n. c., dl Dr. Ioan Marciaș, avocat în Alba-Iulia. (429) (1—2).

Compactor român

executînd lucrări de compactare, dela cele mai simple pînă la cele mai fine, — legături de cărți pentru biblioteci, broșuri, protocoale pentru cancelarii, cărți de bănci legate în pînză, piele ori moleschin, trainic și fin, cu vîgnete simple ori aurite, —

— avem la Orăștie! Recomandăm celor ce au biblioteci private ori a societăților, să se adreseze pentru compactarea cărților din ele, dlui Petru Ilieș, compactor în Orăștie.

Un sfat!

Suntem noi locuitorii Ardealului, ai Banatului și Ungariei, — în afară din ori-ce primejdie în acest războiu, prin faptul că armatele noastre au ieșit din țară și atacă pe Rus și pe Sîrb la el acasă?

Așa credem, și așa se dee Dzeu să fim în afară de ori-ce primejdie de năvală streină asupra noastră.

Dar omul cu bună socoteală nu-și lasă azi neasigurat nici grîul în cîmp, nici în stog, nici fînul din cîmp și nici dupăce l'a adus acasă, — căci oști streine se poate să se strecoare pe undeva și se vie și pe la noi, și pe unde acelea trec, multe se întîmplă! De aceea bine face cel ce își asigură azi și grîul și fînul, și în cîmp și acasă în curte!

Iar casa neasigurată numai omul cel mai fără socoată ș-o lasă! Da de vine un val dușman și le pirjolește?

Tot omul să-și asigure bucatele, nutrețul și edificiile. Și anume negreșit la banca românească de asigurări: „Banca Generală de Asigurare“ din Sibiu ori la agenturile ei, cari se află prin toate orașele, ba și în comunele mai mari.

„Atelierul de țesături și cusături românești“ din Orăștie (Szászváros)

dă împrumut:

pentru serate și baluri: *porturi femești*: de Orăștie, Pădureancă și Tulgheș, pentru taxa de folosință a costumului cor. 10 — plus spesele de porto. *Costume de Călușeri* pentru taxa de folosință a unui costum cor. 5 — plus spesele de porto.

Are de vânzare:

costume complete port de Tulgheș à cor. 100 —

costume complete port de Orăștie à cor. 160 —

costume complete port de Pădureancă à cor. 120 —

Primește comande de tot felul și execută după modele din Atelier. (1134) 13 —

Podoaba de casă,
frumoase și ieftine.

Potrete colorate pe sticlă și așezate în cadre frumoase, după ori-ce fotografie bună sau clișeu

Icoane lucrate pe sticlă în motive românești, cu sîdef și imitațiuni de mărgăritare, provăzute cu cadre poleite, bronzate ori aurite cu aur veritabil (Ducatem Gold) cea mai splendidă podoabă pentru ori ce casă românească

Tabernacle-Chiveturi, cruci ripide, iconostase în miniatură ca altare de casă cu prețuri foarte ieftine execută prompt și repede, ear comercianților le dă rabat corespunzător.

IOAN BACIU

artist-amator,

în Sajosolymos u. p. Nagysajó.

„BANCA DE ASIGURARE“
— cea românească —

dela SIBIIU, zisă: »BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE« — face cunoscut marelui obște românești, că în aceste zile grele și pline de primejdii, primește asigurări nu numai contra pagubelor *de foc, de grindină* (baterea pietrii), contra spargerii, etc., — ci și

asigurări asupra vieții

și anume așa, că contractul are putere și pentru timpul de războiu. Plătește adecă — potrivit condițiilor (legătuieiilor) din contract, și asigurarea celor căzuți în războiu ori morți pe urma rănilor ori boalelor căpătate în războiu.

Toți cîți aveți a vă asigura edificiile contra focului, sau nutrețele, — sau cei-ce ați voi să aveți o asigurare asupra vieții pentru ca la caz de moarte, venită din orice primejdie a zilelor acestora rele, — familia să vă capete o sumă oarecare, —

— faceți-vă asigurările la

„Banca Generală de Asigurare“
— cea românească —
din Sibiu (Nagyszeben).

Frizer nou în Orăștie.

Fac prin aceasta cunoscut onoratului public din loc și jur, că cu ziua de Sîmbătă în 4 Iulie n. deschid în Orăștie, în drumul țării, lângă prăvălia dlui Corvin, (în fosta prăvălie Jurkevits):

BARBIERIE și FRIZERIE,

arangeată modern și condusă de mine, după ce am praxă îndelungată în țară și străinătate!

Rog onoratului public, inteligență și popor, din loc și jur, a mă cerceta cu încredere

Cu stimă:

Filip Schiopu, friser.

THE NATIONAL BANK OF THE REPUBLIC, Chicago, Ill.

Capital și surplus 8 milioane de dollari.
Fonduri peste 30 milioane de dollari.

Singura mare bancă de stat în West, cari își are secție românească.

După depuneri solvește 3% interese.

Trimiteri de bani prin telegram **gratis** 500 coroane

ori sume mai mari trimitem prin telegram fără vre-o suprasolvire, iar banii în ziua următoare îi plătim în țara veche.

Spese pentru telegram nu luăm!

Noi nu numai că promitem, ci banii în ziua următoare îi și plătim primitorului, pentru-că noi banii îi trimitem de-adeptul din Chicago cu telegram. — n vreme ce banii trimiși prin a fi bancheri sunt pe cale cu posta la New-York, noi i-am și plătit deja în țară — Trimiterile prin postă, mulțumită unui mod până acum necunoscut, îi plătim în țară cu 4—5 zile mai repede ca ori-și cine altul. — **Cearcă și te vei convinge.** — După fiecare trimitere, dăm fiecăruia rețepisul postal original din țară. — Cere coala de trimitere (maniorcă).

THE NATIONAL BANK OF THE REPUBLIC
39 So. La Salle Str. Cornel Monroe, Chicago, Ill.
(Vis-à-vis de Consulatul Austroungar).

(8000) 15—

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), PETRU BENEA, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate* și pe lângă prețurile cele mai moderate!

Anul 1911. Vinuri vechi:

	Anul 1911	1912
Vin alb — — —	70	60
Rizling — — —	72	62
Roșu de Miniș — 1 00	90	
Carbenet — — 1 10	—	—

Anul 1913. Vinuri noi:

Vin alb — — —	—46
Rizling — — —	—48
Șiller — — —	—50

Rachle de trevere (comină) K. 1.60.
Rachle de comină, specialit. K. 2.20.

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachle să expedieze sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu

rambursă. Vase împrumutate pe timp de 2 luni. Pentru calitatea vinului garantez:

PETRU BENEA,
(1221) 38— proprietar de vii în Șiria Világos, (Arad. m.)

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit leac contra tusei

KAISER
Caramelle pectorale cu cel „3 brazi“.

Milioane de inși le folosesc în contra

TUSEI

răgușelei, guturaiului, flegmei și tusei măgărești. 6100 de atestate autentice de not. publ. garantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20 și 40 fil., și în doze de 40 fil.

în Orăștie Apot. N. VLAD. în Dobra Apot. W. UNBERATH, și în alte apotece.

Pentru economi!

pentru ouatul găiniilor, 1 pachet 30 fil. — Pravuri contra cloșanilor și a soarecilor, 60 fil. — Unsoare galbină pentru păduchi la vite, 1 cor. — „CHEAG“ pentru închegarea laptelui la prepararea brinzei 1 doză 1 cor. Ajunge pentru 600 litre lapte. — Comandele de 6 cor. să trimit franco. Scriați legibil adresa.

Toate acestea să capătă dela: **CORNEL DEMETER, apotecar în ORĂȘTIE (Szászváros).**

Redactor resp. Ioan Moța.

Editura și tiparul Tipografiei Nouă I. Moța, Orăștie.